

Kinh nghiệm phát triển Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc và bài học cho Việt Nam

Nguyễn Minh Phương*, Chu Thị Thúy Hằng**

*, **Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Ngày nhận bài: 02/05/2019, ngày gửi phản biện: 8/05/2019, ngày duyệt đăng 06/06/2019

Sau gần 40 năm phát triển nhanh chóng, Trung Quốc hiện đang phải đối mặt với vấn đề ô nhiễm môi trường, ảnh hưởng nghiêm trọng đến mọi mặt của đời sống. Chính vì vậy, Chính phủ Trung Quốc bắt đầu hướng tới đầu tư cho phát triển bền vững, hài hòa giữa phát triển kinh tế, phát triển xã hội và gắn với bảo vệ môi trường, trong đó Trái phiếu Xanh trở thành công cụ quan trọng để huy động vốn cho việc thực hiện mục tiêu này. Bài viết sử dụng các phương pháp nghiên cứu định tính để tiến hành nghiên cứu sâu về kinh nghiệm phát triển Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc, từ đó rút ra một số bài học cho Việt Nam.

Từ khóa: Trái phiếu Xanh, Trung Quốc, Việt Nam

1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Hiện nay, trên thế giới và ở Việt Nam đã có một số công trình nghiên cứu về trái phiếu Xanh.

Các nghiên cứu quốc tế:

- Climate Bond Initiatives and Syntao Green Finance (2017), "Study of China's local government policy instruments for green bond": Là một nghiên cứu khá tổng thể về các chính sách mà Trung Quốc đã áp dụng để phát triển Trái phiếu Xanh, và chỉ ra những thành tựu mà Trung Quốc đã đạt được do áp dụng các chính sách này. Tuy nhiên, nghiên cứu cũng chỉ giới hạn trong thời gian 1 năm là 2017.

- Nghiên cứu của ngân hàng quốc gia Brazil, "Guidelines for Issuing Green Bonds in Brazil 2016" là một nghiên cứu khá đầy đủ và khái quát về toàn cảnh phát triển trái phiếu Xanh tại Brazil.

- Nghiên cứu của Học viện nghiên cứu năng lượng, Đại học Quốc gia Singapore và Ngân hàng Phát triển Châu Á, tháng 3/2016, "Bond Financing for Renewable Energy in Asia" chỉ ra tiềm năng, lợi ích và vai trò quan trọng của Trái phiếu Xanh trong việc giải quyết vấn đề thiếu hụt về tài chính; đồng thời đề xuất các chính sách quan trọng nhằm phát triển sản phẩm này, đó là các chính sách nhằm tăng tính minh bạch, giảm sự sai sót, sai lệch về công bố thông tin của các doanh nghiệp khi huy động vốn bằng phát hành Trái phiếu Xanh.

Các nghiên cứu tại Việt Nam

- Nghiên cứu của Hòa Văn Minh, Phạm Phú Minh, Văn Thiên Hào năm 2016, "Chính sách tài chính Xanh - Giải pháp để phát triển bền vững hướng đến nền kinh tế Xanh ở Việt Nam" chỉ ra sự cần thiết phát triển nền kinh tế xanh, các cơ sở văn bản pháp luật hiện có để hỗ trợ phát triển tài chính xanh và đề xuất các nhóm giải pháp để hướng tới tăng trưởng xanh giai đoạn từ nay đến 2020 và từ 2020 đến 2030.

- Nghiên cứu của Hoàng Phương (2016), "Đưa khái niệm Trái phiếu Xanh vào Việt Nam", Tạp chí

*phuongnm@hau.edu.vn

Dầu tư chứng khoán chỉ ra đề án phát hành thử nghiệm Trái phiếu Xanh được giao cho sở giao dịch chứng khoán Hà Nội, những kinh nghiệm phát hành Trái phiếu Xanh tại Pháp và Nam Phi, từ đó rút ra bài học cho Việt Nam.

- Nghiên cứu của Ủy ban chứng khoán Nhà nước (2015), “Trái phiếu Xanh, tiềm năng và thách thức”. Tìm hiểu về khái niệm Trái phiếu Xanh, báo cáo sơ lược tình hình phát triển Trái phiếu Xanh tại Việt Nam và trên thế giới, từ đó đưa ra các cơ sở đề nghị phát hành Trái phiếu Xanh. Tuy nhiên, nghiên cứu mới chỉ dừng lại ở các ý kiến để đồng bộ hóa thị trường mà chưa có giải pháp cụ thể nào cho phát triển Trái phiếu Xanh tại Việt Nam.

Theo nghiên cứu của nhóm tác giả, cho đến nay chưa có một nghiên cứu cụ thể nào trên thế giới cũng như ở Việt Nam về kinh nghiệm phát triển Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc từ 2016 đến 2018, và rút ra bài học cho Việt Nam.

2. Thực trạng phát triển Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc

2.1. Vai trò của Trái phiếu Xanh trong việc giải quyết các thách thức về môi trường tại Trung Quốc

Kể từ năm 1978, sau khi tiến hành mở cửa, Trung Quốc đã đạt được tăng trưởng ngoạn mục về kinh tế, vươn lên là một cường quốc về kinh tế của thế giới. Tuy nhiên, mặt trái của vấn đề này là những thách thức to lớn về môi trường mà người dân Trung Quốc đã, đang và sẽ tiếp tục phải trả giá nếu không có những giải pháp kịp thời và phù hợp. Người dân Trung Quốc đang phải đối mặt với nạn ô nhiễm không khí, ô nhiễm nguồn nước nghiêm trọng. Yêu cầu đặt ra trước mắt cho Chính phủ Trung Quốc là phải mở rộng cơ sở hạ tầng và làm “xanh” hóa, nhưng chi phí của việc này là không nhỏ.

Trong vòng 15 năm tới, để đầu tư vào cơ sở hạ tầng trên thế giới cần khoảng 90.000 tỷ USD (nhiều hơn toàn bộ cơ sở hạ tầng ở thời điểm hiện tại); và để tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyển đổi kinh tế thế giới sang nền kinh tế carbon thấp, mỗi năm cần đầu tư từ 6000-7000 tỷ USD (*Ủy ban Toàn cầu về Kinh tế và Khí hậu, 2016*).

Tại Trung Quốc, để đầu tư vào cơ sở hạ tầng cho việc đô thị hóa và tăng trưởng kinh tế trong giai đoạn 2014- 2020, dự kiến hết khoảng 6740 tỷ USD. Trong đó, Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc ước tính hàng năm cần đầu tư ít nhất 322 - 640 tỷ USD để giải quyết các vấn đề về ô nhiễm môi trường và biến đổi khí hậu, trong khi đó các quỹ công chỉ có thể đóng góp được 15% nhu cầu về vốn (*Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc, 2015*). Trước thực trạng đó, Trái phiếu Xanh trở thành một công cụ cực kỳ quan trọng giúp đáp ứng nhu cầu vốn của Nhà nước, thúc đẩy tình đa dạng và thanh khoản của thị trường trái phiếu Trung Quốc và có tiềm năng phát triển rất tốt trong tương lai.

2.2. Phát hành Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc

Việc phát hành Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc đã tăng gần như bằng 0 trong năm 2015 lên 238 tỷ nhân dân tệ (RMB), tương đương 36,2 tỷ USD vào năm 2016, chiếm 39% tổng số Trái phiếu Xanh toàn cầu. Đa số các Trái phiếu Xanh của Trung Quốc được phát hành bởi các tổ chức tài chính (chiếm 79,58% tổng số Trái phiếu Xanh phát hành). Các Trái phiếu Xanh phát hành trên thị trường liên ngân hàng chiếm 84,57% tổng số Trái phiếu Xanh phát hành, bao gồm các trái phiếu từ các tổ chức tài chính, trái phiếu doanh nghiệp và công cụ tài trợ nợ khác (*Báo cáo nghiên cứu Chính sách phát triển Trái phiếu Xanh Trung Quốc của CBI, 2016*). Và trong khi hầu hết các trái phiếu công ty, trái phiếu

doanh nghiệp và các công cụ cho vay nợ khác đều thể hiện các dự án đầu tư thực tế của họ, thì trái phiếu tài chính chỉ thể hiện các hạng mục dự án trong danh mục dự án xanh của Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc khi phát hành mà không đưa thêm chi tiết về các dự án cụ thể. Đây cũng chính là sự khác biệt trong quan điểm về Trái phiếu Xanh giữa Trung Quốc và thế giới.

Bảng 2.1. Các loại Trái phiếu Xanh phát hành tại Trung Quốc năm 2016

STT	Loại hình	Giá trị phát hành (tỷ RMB)	Số lượng trái phiếu
1	Trái phiếu tài chính	158	22
2	Trái phiếu doanh nghiệp	18,24	14
3	Trái phiếu DNNN	14,09	08
4	Các công cụ nợ khác	8,2	08

Nguồn: Báo cáo nghiên cứu Chính sách phát triển Trái phiếu Xanh Trung Quốc của CBI, 2016

Bảng 2.2. Tỷ trọng các lĩnh vực được đầu tư bằng Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc năm 2016

STT	Lĩnh vực	Tỷ trọng (%)
1	Năng lượng sạch	21
2	Bảo tồn năng lượng	18
3	Giao thông sạch	18
4	Kiểm soát và bảo vệ môi trường	17
5	Tái chế và bảo tồn tài nguyên	17
6	Thích ứng với biến đổi khí hậu và bảo tồn hệ sinh thái	08
7	Lĩnh vực khác	01

Nguồn: Báo cáo nghiên cứu Chính sách phát triển Trái phiếu Xanh Trung Quốc của CBI, 2016

Việc phát hành trái phiếu Xanh được tiến hành ở tất cả các khu vực, ban đầu tập trung chủ yếu ở khu vực phía Đông và phía Bắc. Trụ sở của các tổ chức phát hành Trái phiếu Xanh tập trung ở 14 thành phố lớn, trong đó Thượng Hải, Phúc Kiến và Bắc Kinh đứng đầu về số lượng phát hành.

2.3. Chính sách hỗ trợ phát triển Trái phiếu Xanh của Chính quyền Trung ương

Thứ nhất: Ngày 22/12/2015, Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc đưa ra "Thông báo về Trái phiếu tài chính xanh": Khuyến khích các cơ quan có thẩm quyền và chính quyền địa phương ban hành các chính sách ưu đãi để hỗ trợ phát triển Trái phiếu tài chính xanh.

Thứ hai: Ngày 31/12/2015, Ủy ban Cải cách và Phát triển quốc gia Trung Quốc ban hành "Hướng dẫn phát hành trái phiếu Xanh": Khuyến khích các chính quyền địa phương hỗ trợ phát hành trái phiếu Xanh và thực hiện các dự án xanh thông qua trợ cấp đầu tư, trợ cấp đảm bảo, chiết khấu lãi suất và bơm vốn công, tạo ra các quỹ bảo hiểm trái phiếu Xanh trong nước để đảm bảo cho việc phát hành Trái phiếu Xanh.

Thứ ba: Trong tháng 3,4 năm 2016, thông báo về việc thực hiện chương trình thí điểm phát hành trái phiếu doanh nghiệp xanh thông qua sở giao dịch chứng khoán Thượng Hải, sở giao dịch chứng khoán Thâm Quyền được ban hành: Khuyến khích các cơ quan quản lý có thẩm quyền và các chính

quyền địa phương đưa ra các chính sách ưu đãi để hỗ trợ phát triển doanh nghiệp xanh và trái phiếu Xanh.

Thứ tư: Ngày 31/08/2016, Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc và 6 bộ khác ban hành: "Hướng dẫn thành lập hệ thống tài chính xanh": Khuyến khích, hỗ trợ các địa phương đủ điều kiện để chỉ đạo các khoản đầu tư tư nhân theo hướng công nghiệp xanh thông qua các phương thức như cơ chế đảm bảo xanh và quỹ phát triển xanh; Hỗ trợ tài chính cho các dự án xanh trung và dài hạn ở địa phương với dòng tiền ổn định của thị trường Trái phiếu Xanh; Hỗ trợ đưa các dự án địa phương có lợi ích môi trường đáng kể vào dự án xanh và hỗ trợ theo nhiều phương thức khác nhau như niêm yết tại các trung tâm giao dịch tài sản quốc gia; Hỗ trợ các tổ chức tài chính quốc tế và các tổ chức nước ngoài tham gia đầu tư xanh trong hợp tác với chính quyền địa phương.

Thứ năm: Ngày 02/03/2017, ủy ban điều hành chứng khoán Trung Quốc đưa ra "hướng dẫn về hỗ trợ phát triển Trái phiếu Xanh": Khuyến khích và hỗ trợ các chính quyền địa phương để tạo điều kiện cho sự phát triển của các doanh nghiệp xanh và Trái phiếu Xanh thông qua các phương tiện như chiết khấu lãi suất, trợ cấp tài chính và tạo quỹ đầu tư trái phiếu cho các doanh nghiệp xanh.

2.4. Chính quyền địa phương với các công cụ chính sách nhằm thúc đẩy phát triển Trái phiếu Xanh

Thứ nhất: Gửi tin hiệu chính sách: Bao gồm việc thành lập nhóm chỉ đạo về Trái phiếu Xanh, nhóm điều phối do lãnh đạo cấp cao của chính quyền thành phố dẫn đầu, hoặc thành lập nhóm chỉ đạo tài chính xanh với một đội đặc nhiệm về Trái phiếu Xanh, ban hành hướng dẫn địa phương về Trái phiếu Xanh (hoặc các chỉ thị về tài chính xanh), bắt đầu thực hiện các chương trình thí điểm Trái phiếu Xanh. Các công cụ cụ thể:

- Tài liệu hỗ trợ cụ thể: Xây dựng các văn bản cụ thể khuyến khích phát hành Trái phiếu Xanh, phát triển Trái phiếu Xanh.

- Xây dựng lực lượng đặc nhiệm nhằm khuyến khích phát triển Trái phiếu Xanh.

- Chương trình thí điểm Trái phiếu Xanh cho toàn bộ hoặc một phần của khu vực.

Thứ hai: Cung cấp các ưu đãi hỗ trợ và tạo ra các nền tảng địa phương

Thông thường nhất là việc tạo ra một lộ trình nhanh chóng cho việc chấp thuận phát hành Trái phiếu Xanh tại địa phương. Các quỹ hỗ trợ đặc biệt được thành lập. Thiết lập các cơ chế kết nối các tổ chức phát hành với các bên liên quan để tìm ra các cơ hội phát hành Trái phiếu Xanh. Tổ chức các diễn đàn, các buổi tập huấn về phát hành Trái phiếu Xanh. Các công cụ cụ thể bao gồm:

- Theo dõi nhanh: Xây dựng một chính sách theo dõi nhanh giúp phê duyệt việc phát hành Trái phiếu Xanh.

- Dẫn dắt dự án: Xây dựng một danh sách các dự án đủ điều kiện để tài trợ bằng Trái phiếu Xanh.

- Liên minh Trái phiếu Xanh: Thành lập một liên minh Trái phiếu Xanh giữa cơ quan quản lý, tổ chức trung gian và cơ quan thẩm định.

- Đào tạo và diễn đàn: Tổ chức các diễn đàn Trái phiếu Xanh, đào tạo hoặc tổ chức hội thảo.

- Kích thích nhu cầu về tài chính xanh và Trái phiếu Xanh: Đẩy mạnh quá trình chuyển đổi xanh của nền kinh tế địa phương, và kích thích nhu cầu về tài chính xanh nói chung, Trái phiếu Xanh nói riêng.

Thứ ba: Đưa ra các ưu đãi về tài chính, thông qua các công cụ:

- Chia sẻ chi phí: Giảm chi phí phát hành thông qua việc cung cấp trợ cấp phát hành (cho người phát hành, người bảo lãnh hoặc cơ quan thẩm định và chứng nhận), trợ cấp bảo lãnh hoặc giảm lãi suất.

- Tăng cường tín dụng: bằng cách tạo ra các quỹ bảo lãnh, khuyến khích danh mục cho vay nợ.

- Trợ cấp thuế: Cung cấp cho nhà đầu tư và nhà phát hành các ưu đãi về thuế dựa trên khuôn khổ chính sách của chính quyền trung ương.

- Khuyến khích đầu tư tư nhân để đầu tư vào Trái phiếu Xanh.

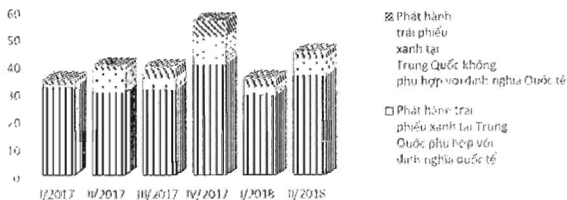
2.5. Những kết quả đạt được

Bảng 2.3: Kết quả phát hành Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc quý I+II năm 2018

Tổng số Trái phiếu Xanh phát hành	13,02 tỷ USD/84,4 tỷ RMB
Phát hành trong nước	7,77 tỷ USD/49,4 tỷ RMB
Phát hành nước ngoài	5,25 tỷ USD/35 tỷ RMB
Phát hành đáp ứng định nghĩa quốc tế trái phiếu khí hậu được chứng nhận	9,29 tỷ USD/60,75 tỷ RMB
Tổ chức phát hành lớn nhất	Ngân hàng Công thương Trung Quốc (London)
Khu vực phát hành lớn nhất	Năng lượng tái tạo

Nguồn: Báo cáo nghiên cứu thị trường Trái phiếu Xanh Trung Quốc, quý I+II, 2018

Biểu đồ 2.1: Phát hành Trái phiếu Xanh của Trung Quốc so với toàn cầu

Nguồn: Báo cáo nghiên cứu thị trường Trái phiếu Xanh Trung Quốc, quý I+II, 2018

Khối lượng Trái phiếu Xanh năm 2018 được phát hành từ Trung Quốc cho thấy mức tăng 14% hàng năm, chủ yếu từ khu vực tư nhân. Tập đoàn tài chính phát hành trên thị trường chiếm 44%, tập đoàn phi tài chính đóng góp 32% vào tổng doanh thu.

2.6. Những hạn chế trong phát triển Trái phiếu Xanh tại Trung Quốc

Thứ nhất: Thiếu sự hỗ trợ chính sách cụ thể và dài hạn đối với Trái phiếu Xanh.

Mặc dù chính quyền Trung ương và địa phương Trung Quốc đã có những chính sách để phát triển hệ thống tài chính xanh, tuy nhiên những khung chính sách này đưa vào thành những kế hoạch và chiến lược cụ thể hơn là liên quan đến Trái phiếu Xanh.

Thứ hai: Thiếu nhận thức về cơ hội phát hành Trái phiếu Xanh.

Nhiều tổ chức phát hành Trái phiếu Xanh tiềm năng lại có kiến thức hạn chế về quá trình phát hành trái phiếu Xanh, chưa hiểu rõ về lợi ích và sự khác biệt giữa Trái phiếu Xanh và trái phiếu thông thường.

Thứ ba: Đánh giá từ bên ngoài tạo thêm chi phí cho các nhà phát hành Trái phiếu Xanh

Để có được các chứng chỉ xanh cho các Trái phiếu Xanh, làm tăng thêm sự tin tưởng của các nhà đầu tư thì cần có sự đánh giá từ tổ chức uy tín bên ngoài. Tuy nhiên việc làm này lại làm tăng chi phí, đồng nghĩa với lợi ích của các nhà phát hành bị giảm.

Thứ tư: Xếp hạng tín dụng thấp đối với một số công ty phát hành Trái phiếu Xanh và dự án xanh.

Một số doanh nghiệp nhỏ của Trung Quốc có thể gặp nhiều khó khăn trong việc phát hành Trái phiếu Xanh do xếp hạng tín dụng thấp hoặc không có xếp hạng tín dụng.

3. Bài học kinh nghiệm phát triển Trái phiếu Xanh tại Việt Nam

Hiện nay, nếu xét theo tiêu chuẩn quốc tế thì Việt Nam chưa có khái niệm Trái phiếu Xanh. Trên thị trường chứng khoán Việt Nam mới chỉ bắt đầu xuất hiện một số sản phẩm trái phiếu phục vụ cho các dự án, công trình “xanh” như các dự án thủy lợi, bảo vệ môi trường, điện gió, năng lượng mặt trời, năng lượng tái tạo, công nghệ sản xuất sạch, xử lý chất thải. Đó là trái phiếu Chính phủ, trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh, trái phiếu chính quyền địa phương. Chính vì vậy, khi nghiên cứu về thực trạng Trái phiếu Xanh hiện nay ở Việt Nam, tác giả nhận thấy có một số đặc điểm chủ yếu như: *Mới chỉ bắt đầu manh nha xuất hiện dấu hiệu của sản phẩm Trái phiếu Xanh; Đã có hệ thống cơ sở, văn bản pháp lý giúp triển khai phát triển thị trường trái phiếu Xanh và sản phẩm Trái phiếu Xanh nhưng chưa đầy đủ; Thiếu tổ chức độc lập, có đủ năng lực để đánh giá về các chỉ số xanh, chỉ số phát triển bền vững; Nguồn lực tài chính cho tăng trưởng xanh còn hạn chế; Nhân lực của công chúng, nhà đầu tư và các tổ chức tài chính về Trái phiếu Xanh còn chưa cao, Thị trường chứng khoán đã trở thành kênh huy động vốn quan trọng cho các dự án xanh.*

Kết hợp với những kinh nghiệm của Trung Quốc, tác giả rút ra một số bài học cho Việt Nam như sau:

Thứ nhất: Cần chuẩn hóa và hoàn thiện khung khổ pháp lý về sản phẩm Trái phiếu Xanh.

Muốn triển khai và phát triển được Trái phiếu Xanh thì việc đầu tiên cần làm là cho công chúng hiểu rõ ràng và chính xác như thế nào là Trái phiếu Xanh? Thị trường Trái phiếu Xanh, dán nhãn xanh là gì? Và sự chuẩn hóa này cần được ban hành dưới dạng các văn bản pháp luật cụ thể nhằm giới thiệu, hướng dẫn và khuyến khích phát hành trái phiếu từ cấp trung ương đến địa phương. Cần có những nghiên cứu thật cụ thể và rõ ràng về Trái phiếu Xanh, bản chất của Trái phiếu Xanh là gì? Có những loại nào?

Hiện nay, Ủy ban chứng khoán Nhà nước đang giao cho Sở giao dịch chứng khoán Hà Nội nghiên cứu, xây dựng đề án phát hành thứ Trái phiếu Xanh. Hy vọng đây sẽ là đơn vị có thể đưa ra các tư vấn và gợi ý để sớm chuẩn hóa và giới thiệu sản phẩm này tại thị trường Việt Nam.

Bộ Tài chính cần sớm trình Chính phủ về việc phát hành Trái phiếu Xanh, nhanh chóng đưa loại trái phiếu này vào danh mục mã trái phiếu giao dịch chính thức trên thị trường trái phiếu Chính phủ nhằm huy động tối đa nguồn vốn đầu tư cho các dự án bảo vệ môi trường, các dự án nghiên cứu về năng lượng sạch, năng lượng an toàn.

Đối với các trái phiếu doanh nghiệp xanh: Bổ sung các quy định về mục đích phát hành trái phiếu để huy động vốn cho các dự án/chương trình xanh. Hướng dẫn cơ chế báo cáo, công khai thông tin về việc phát hành, quản lý sử dụng vốn trái phiếu cho các dự án xanh.

Đối với trái phiếu Chính phủ, trái phiếu chính quyền địa phương: Hướng dẫn cơ chế phát hành, quản lý, giám sát nguồn vốn sử dụng trái phiếu Xanh

Đối với quy định về cơ chế thông tin: Xây dựng bộ tiêu chí về công bố thông tin cho các dự án xanh; Ban hành danh mục dự án xanh ưu tiên sử dụng vốn tín dụng xanh, vốn Trái phiếu Xanh.

Thứ hai: Chính phủ cần có những ưu đãi riêng để khuyến khích phát hành Trái phiếu Xanh.

Chính phủ có thể thực hiện bảo lãnh phát hành trái phiếu doanh nghiệp xanh để cung cấp vốn đầu tư cho những doanh nghiệp cam kết sử dụng công nghệ sạch, công nghệ tiên tiến, thân thiện với môi trường. Đồng thời Chính phủ có thể đưa ra nhóm chính sách ưu đãi về thuế như miễn thuế, giảm thuế cho các tổ chức phát hành và các nhà đầu tư; các chính sách giúp giảm chi phí phát hành; ưu đãi về lãi suất cho nhà đầu tư và nhà phát hành...

Cần có thêm nhiều cơ chế để khuyến khích các tổ chức tài chính, ngân hàng, các tổ chức tín dụng đẩy mạnh phát hành “tín dụng xanh” nhằm đẩy mạnh kênh dẫn vốn cho các dự án xanh trên thị trường và phong phú thêm hàng hóa trên thị trường chứng khoán.

Thứ ba: Chính phủ cần tranh thủ tiếp cận những nguồn vốn Trái phiếu Xanh về môi trường từ các tổ chức lớn như WB, ADB.

Trong điều kiện nguồn lực tài chính của Việt Nam còn hạn chế, ngân sách Nhà nước thường xuyên thâm hụt thì việc tận dụng nguồn vốn theo cách này là rất cần thiết để hỗ trợ phát triển các dự án xanh, sạch ở Việt Nam, nhất là lĩnh vực nông nghiệp, năng lượng tái tạo. Ngoài ra cần nâng cao năng lực, cơ cấu lại theo hướng tinh gọn tổ chức hiện có, tăng cường năng lực dịch vụ ngân hàng, tài chính và thị trường tiền tệ để huy động các nguồn tài chính khác nhằm nâng cao nguồn vốn huy động cho Trái phiếu Xanh.

Thứ tư: Đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến kiến thức về Trái phiếu Xanh.

Các kiến thức về Trái phiếu Xanh cần được phổ biến rộng trên các phương tiện thông tin đại chúng.

Phối hợp tổ chức các cuộc hội thảo, chuyên đề, các diễn đàn trao đổi, học hỏi kinh nghiệm quốc tế về triển khai và phát triển Trái phiếu Xanh. Ngoài ra, cần tăng cường tuyên truyền, phổ biến cho người dân những kiến thức về biến đổi khí hậu, về năng lượng an toàn, phòng chống ô nhiễm môi trường, thực phẩm sạch.... để nâng cao trách nhiệm trong việc phát triển một nền kinh tế xanh trong tương lai.

Thứ năm: Triển khai các chương trình thí điểm phát hành Trái phiếu Xanh, chú trọng phát triển Trái phiếu Xanh cả thị trường trong và ngoài nước

Hiện nay, sở giao dịch chứng khoán Hà Nội đang được giao nhiệm vụ xây dựng “Đề án phát hành thử nghiệm Trái phiếu Xanh”. Với kinh nghiệm của mình Sở giao dịch chứng khoán Hà Nội cho rằng nên thử nghiệm với trái phiếu chính quyền địa phương cho các dự án, chương trình xanh thuộc nhiệm vụ chỉ của ngân sách địa phương.

Kết luận

Việt Nam và Trung Quốc là hai nước láng giềng, có rất nhiều điểm tương đồng về văn hóa và chính sách phát triển kinh tế. Trong lĩnh vực Trái phiếu Xanh, Việt Nam là nước đi sau nên hoàn toàn Nghiên cứu Án Độ và Châu Á. Số 6- 2019, tr.45-52

có thể tiếp thu những kinh nghiệm đi trước của Trung Quốc, để từ đó rút ra bài học cho mình. Đó sẽ là “tài nguyên” hết sức quý giá để Việt Nam có thể “đi tắt, đón đầu”, rút ngắn được thời gian trong việc triển khai phát triển Trái phiếu Xanh. Tuy nhiên, văn hóa và chính sách phát triển kinh tế giữa Việt Nam và Trung Quốc cũng không tránh khỏi những sự khác biệt. Vì vậy, Việt Nam cần hết sức linh hoạt trong áp dụng các kinh nghiệm và bài học, không rập khuôn, máy móc và nên có những cách thức tiến hành cụ thể, phù hợp với thị trường trong nước để sao cho việc phát triển Trái phiếu Xanh tại Việt Nam được hiệu quả nhất.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ tài chính (2017), *Chính sách tài chính cho phát triển xanh – triển vọng thị trường trái phiếu Xanh tại Việt Nam*, Hội thảo tổ chức tại Hà Nội ngày 10/11/2017.
2. Climate Bonds Initiative (CBI) & The International Institute for Sustainable Development (2016), Roadmap for China's green bond market, <https://www.climatebonds.net/roadmap-chinas-green-bond-market>, 15/04/2017.
3. Climate Bonds Initiative (CBI) & China Central Depository & Clearing Co. Ltd. (2017), China green bond market 2016, <https://www.climatebonds.net/resources/reports/china-green-bond-market-2016>, 20/04/2017.
4. International Capital Market Association (2015), Green Bond Principles, www.icmagroup.org/assets/.../Green-Bonds/GBP_2015_27-March.pdf, 20/04/2017.
5. Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc (2015), Chỉ thị về trái phiếu tài chính xanh, <http://www.pbc.gov.cn/goutongjiaoliu/113456/113469/2993398/index.html>, 20/04/2017.
6. Ngân hàng Nhà nước (2014), *Trái phiếu Xanh- giải pháp cho sự phát triển bền vững*, https://www.sbv.gov.vn/webcenter/portal/vi/menu/fm/ddnhnn/nctd/nctd_chitiet?leftWidth=20%25&showFooter=false&showHeader=false&dDocName=CNTHWEBAP0116211756610&rightWidth=0%25¢erWidth=80%25&_afLoop=16184957249656577#%40%3F_afLoop%3D16184957249656577%26centerWidth%3D80%2525%26dDocName%3DCNTHWEBAP0116211756610%26leftWidth%3D20%2525%26rightWidth%3D0%2525%26showFooter%3Dfalse%26showHeader%3Dfalse%26_adf.ctrl-state%3Dnrzhlmem_9, ngày truy cập 10/3/2019.
7. Ủy ban chứng khoán Nhà nước (2015), *Trái phiếu Xanh, tiềm năng và thách thức*, http://www.ssc.gov.vn/ubck/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/vi/aptnoidungchitiet.jspx?id=923&_afLoop=634218637254000&_afWindowMode=0#%40%3F_afLoop%3D634218637254000%26id%3D923%26_afWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Dfenntkmy_9, ngày truy cập 10/3/2019